

use of interactive technologies helps to increase the level of training for future specialists: students are better prepared for classes, they are actively involved in mastering the program material in laboratory classes. It is noted that at the same time, the subject-subject relations between the student and the teacher are created, the attitude of students to the classes changes. In the process of such organization of educational activities students are convinced of the need for knowledge and their effectiveness, learn to compare, generalize, classify, establish causal relationships, express opinions, defend their point of view, they provide success in learning, develop research competence.

In order to apply the latest technologies, the teacher himself should know them well, that is, to constantly improve themselves, to master new methods, techniques, ideas that will help him to create new pedagogical technologies and implement them in the educational process.

Keywords: formation of research competence, future specialists, increase of training level of future specialists, new technologies, educational process.

УДК 371.007

**ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ
КЕРІВНИКА ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ**

Л.Л. БІЛАН, кандидат педагогічних наук, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: bilanll@ukr.net

Н.С. КЛИМЕНКО, магістрантка гуманітарно-педагогічного факультету,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: nadiaklimenko@ukr.net

Анотація. У статті висвітлені актуальні питання ефективного впровадження новітніх інформаційних технологій в управління професійно-технічним навчальним закладом для створення єдиного інформаційного середовища. Обґрунтовано, що застосування в управлінні навчальним закладом інформаційних комп'ютерних технологій дасть можливість підвищити ефективність навчального процесу, зменшити час на виконання поточної роботи, надасть можливість оперативного доступу до інформації стосовно діяльності навчального закладу.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, управлінська діяльність, професійно-технічний навчальний заклад.

Актуальність (Introduction). За короткий час інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) стали невід'ємною складовою сучасного суспільства. У багатьох країнах світу вільне володіння ними є складовою базової освіти, а тому в сучасних умовах здобувачам освіти повинні бути створені найсприятливіші умови для використання технологічних можливостей комп'ютерів і засобів зв'язку, отримання інформації, розвитку пізнавальних і комунікативних здібностей, уміння оперативно приймати рішення в складних ситуаціях і т. д.

Водночас, в умовах розвитку інформаційного суспільства кожен викладач повинен також розуміти і усвідомлювати покладену на нього функцію формування сучасної особистості. Перш за все, він повинен сам володіти інформаційною культурою з метою формування у студентів уміння використовувати інформаційні технології в процесі навчання, в основі яких лежать педагогічні технології, засновані на спеціальних способах, програмних і технічних засобах для роботи з інформацією.

Використання новітніх інформаційних технологій у професійно-технічних навчальних закладах дає змогу здійснювати освітній процес на більш високому рівні, а в управлінні ним допомагає забезпечити дієвість, оперативність та ефективність роботи його адміністрації, оскільки дозволяє їй оптимізувати процес обміну інформацією, зменшити обсяг роботи та швидко приймати ефективні управлінські рішення.

Різноманітні аспекти впровадження ІКТ в закладах освіти та пов'язані з цим фор-

мування і розвиток відповідних компетентностей їх керівників впродовж тривалого часу залишаються актуальними для наукових досліджень.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). Українські та зарубіжні вчені досліджували: можливості новітніх інформаційних технологій (О. Андріянова, М. Бухаркіна, Л. Жиліна, М. Моїсеєва, Е. Палат, А. Петров, З. Пожидаєва, Н. Сомилкіна та ін.); процес підготовки працівників галузі освіти до впровадження ІКТ (Дж. Браун, Р. Гуревич, Дж. Лупарт, Н. Морзе, Є. Патаракін, І. Роберт); умови розвитку інформаційної культури керівного та педагогічного персоналу (В. Биков, М. Головань, М. Жалдак, Л. Калініна, О. Овчарук); використання інформаційних технологій в управлінні закладами освіти (Л. Забродська, В. Кухаренко, В. Луначек); формування інформаційного середовища навчальних закладів (М. Кадемія, С. Литвинова).

Науковим підґрунтям для впровадження ІКТ в управлінні ПТНЗ залишаються праці сучасних науковців України. Зокрема, у працях Л. Даниленко, Г. Єльнікової, В. Маслова відображені питання систематизації управлінської діяльності, а проблеми впорядкування збору, обробки та збереження організаційно-управлінських даних ґрунтовно розглянуті такими вченими як В. Биков, В. Олійник, В. Руденко та ін.

Аналіз праць сучасних вчених показав, що інформатизація системи освіти відбувається у двох напрямках – впровадження інформаційних технологій безпосередньо в процес навчання та інформатизація системи управління освітою. Однак, узагальнюючи різні погляди науковців на інформатизацію навчального закладу, можна зазначити, що більшість з них приділяють увагу такій функції, як прийняття управлінських рішень, а результати застосування ІКТ при виконанні інших функцій керівника навчального закладу висвітлюється фрагментарно.

Мета (purpose) – аналіз інформаційного середовища Київського професійного коледжу з посиленою військовою та фізичною підготовкою, виокремлення його основних складових та розкриття їх сутності в ефективній діяльності керівника та його управлінні.

Одним із основних завдань будь-якого навчального закладу України на даному етапі стали формування та розвиток його інформаційного-освітнього середовища, оскільки сучасне інформаційне суспільство потребує: фахівців, здатних до ефективного застосування ІКТ у власній професійній діяльності, до рефлексії, вирішення проблем, продукування нових знань; розвитку кожної особистості у напрямку формування власної життєвої траєкторії, відслідковування та керування динамікою прогресу у сфері навчання, професійної та соціальної самореалізації; соціально активних громадян, що об'єднуються у спільноти, впливають на власне життя та розвиток держави, ефективно взаємодіють у вирішенні проблем та конфліктів.

Методи (Methods). Інформаційне середовище навчального закладу – це організаційно-методичні засоби, сукупність технічних і програмних засобів зберігання, обробки, передачі інформації, що забезпечують оперативний доступ до інформації і здійснюють освітні наукові комунікації; система, в якій на інформаційному рівні задіяні та пов'язані між собою всі учасники освітнього процесу (адміністрація закладу, викладачі, студенти) [6, с. 4].

Інформаційно-освітнє середовище ґрунтується на інтеграції інформації, на традиційних і електронних носіях, комп'ютерно-телекомунікаційних технологіях взаємодії, віртуальних бібліотеках, розподілених базах даних, навчально-методичних комплексах.

Основними ресурсами, необхідними для існування, функціонування і розвитку інформаційного середовища навчального закладу, є: технологічні (апаратні та програмні), інформаційні та організаційні ресурси. Під технічними ресурсами мається на увазі в даному випадку комп'ютерна і мультимедійна база, програмне забезпечення, канали й устаткування передачі інформації на відстань. До кадрових ресурсів відноситься не тільки викладацький склад, але і керівники. До навчально-методичних ресурсів належать методичні розробки уроків із застосуванням ІКТ і мультимедійної техніки.

Інформаційне середовище Державного навчального закладу «Київський професійний коледж з посиленою військовою та фізичною підготовкою» формувалось багато років і на даному етапі має дві складові:

– фізична – кабінети та лабораторії інформатики та комп'ютерних дисциплін, а також робочі місця адміністраторів, викладачів; доступ до глобальної мережі Інтернет, локальна

мережа та технічні засоби мультимедіа (телевізори, проектори, відеопрогравачі, фотоапарати тощо), програмне забезпечення навчально-виховного процесу;

– психологічна та інтелектуальна складові – «людський фактор» - це воля та бажання учасників освітнього процесу до використання ІКТ в освітньому процесі.

Формуючи структуру єдиного інформаційного простору навчального закладу та базу даних, необхідно виходити з того, що реальна робота з їх використання залежить від матеріально-технічної бази та можливостей самого навчального закладу. Так, у Київському професійному коледжі з посиленою військовою та фізичною підготовкою для впровадження ІКТ в навчально – виховний процес створено декілька лабораторій: «Майстерня агентів з організації туризму та медіа технологій», «Майстерня операторів з обробки інформації та програмного забезпечення з посиленою військовою та фізичною підготовкою», «Кабінет офісної техніки», «Майстерня зв'язку», «Кабінет організації та експлуатації поштового зв'язку», «Майстерня операторів електрозв'язку та операторів телекомунікаційних послуг», «Майстерня з діагностики та налагодження електронного устаткування».

Водночас, в умовах децентралізації управління професійно-технічною освітою, що вимагає від керівника ПТНЗ адекватних змін в роботі з удосконалення професійної діяльності, пошуку і впровадження ІКТ, не можна забувати й про «людський фактор», оскільки навчальний заклад із закритої системи перетворюється у більш складну відкриту систему. Саме тому сьогодні важлива роль в професійній діяльності керівника ПТНЗ відводиться глобальній мережі Інтернет, а необхідною умовою його діяльності є ініціативність у застосуванні інформаційних та комунікаційних технологій шляхом створення веб-сторінок, видання інформаційних бюлетенів європейського спрямування, членства в освітніх міжнародних програмах, освітніх мережах тощо.

Для формування готовності керівника коледжу до використання ІКТ необхідне створення мотивації (позитивної) до даного виду діяльності. Основні складові мотивації, на нашу думку, доцільно розглядати на таких підходах: ступінь усвідомлення ціннісних сторін рефлексивного управління та особливостей його практичного застосування; значущість ІКТ-компетентності в управлінській діяльності; ставлення учнів до навчального процесу з використанням ІКТ, результатом якого буде сформованість готовності керівника до управління ПТНЗ; бажання удосконалювати професійну компетентність за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

Результати (Results). Впровадження ІКТ у навчально-виробничий процес забезпечить поступовий перехід навчальних закладів на новий, якісний рівень. Нові інформаційні технології позитивно впливають на всі компоненти системи підготовки конкурентоспроможних кваліфікованих робітників: мету, зміст, методи та організаційні форми навчання, засоби навчання, що дозволяє вирішувати складні й актуальні завдання педагогіки для забезпечення потреб у розвитку інтелектуального, творчого потенціалу, аналітичного мислення та самостійності педагогічних працівників.

Для підвищення ефективності використання персональних комп'ютерів (ПК) у ПТНЗ, їх треба об'єднати в локальну мережу за технологією «клієнт-сервер» стандартними засобами операційної системи Windows. В разі обміну інформацією між навчальними закладами та установами освіти (навчальний заклад – навчальний заклад, навчальний заклад – управління освіти та ін.) цей процес необхідно здійснювати з використанням стандартних Інтернет-технологій. Через локальну мережу комп'ютери повинні мати доступ до периферійних пристроїв – факс-модему та принтерів.

Комп'ютеризація навчально-виробничого процесу передбачає також наявність одного або декількох комп'ютерних класів. Важливим її аспектом є використання у навчально-виробничому процесі сучасних мультимедійних комплексів, до складу яких входять інтерактивна дошка, мультимедійний проектор, комп'ютер. Використання цих сучасних засобів навчання економить час, підвищує ефективність презентації навчального матеріалу, дозволяє демонструвати Інтернет-сайти у режимі реального часу, зберігати необхідну інформацію у пам'яті комп'ютера з можливістю подальшого відтворення.

Комп'ютеризація науково-методичної діяльності передбачає, з одного боку, наявність комп'ютера в методичному кабінеті, який є базовим для цієї роботи, з другого – надання можливості педагогічним працівникам використовувати техніку в комп'ютерних класах нав-

чального закладу у позаурочний час. Особливу увагу слід звернути на забезпечення комп'ютерною технікою бібліотеки навчального закладу.

Використання ІКТ в управлінській діяльності передбачає наявність на робочому місці директора персонального комп'ютера. Керівнику необхідно володіти базовими знаннями щодо інформатизації навчально-виробничого процесу й управління, розрізняти поняття інформатизації освіти як упорядкованої сукупності взаємопов'язаних організаційно-правових, соціально-економічних, навчально-методичних, науково-технічних, виробничих та управлінських процесів, спрямованих на задоволення освітніх інформаційних обчислювальних і телекомунікаційних потреб учасників навчально-виховного процесу, та її комп'ютеризації, яку розуміють як процес забезпечення навчального закладу комп'ютерною технікою.

Висновки і перспективи (Discussion). Управлінська діяльність керівника коледжу має враховувати весь спектр можливостей сучасних ІКТ адже більшість новітніх наукових джерел наголошує на тому, що застосування цих технологій є логічним підсумком удосконалення управління ПТНЗ, а підготовка керівника до сучасного управління навчальним закладом за допомогою ІКТ є дієвим складником ефективного розвитку його професійної компетентності.

Отже, розвиток інформаційного суспільства ініціював інформатизацію освіти. Ефективність інформатизації освітнього процесу визначається якістю управлінської діяльності керівника навчального закладу з формування і розвитку інформаційного освітнього середовища, що забезпечує інформаційно-аналітичний процес визначення змісту, пошуку, збору, переробки та подання інформації у вигляді, придатному для її використання не лише для прийняття ефективних управлінських рішень, а й виконання віх функцій керівника навчального закладу.

Список використаних джерел

1. Гуменюк В.В. Інформаційне забезпечення управління загальноосвітнім навчальним закладом : Дис... канд. пед. наук: 13.00.01 / Центральний ін-т післядипломної педагогічної освіти АПН України. - К., 2001. - 220 с.
2. Луначек В.Е. Управління загальноосвітнім навчальним закладом з використанням комп'ютерних технологій: Дис.... кандидата пед. наук: 13.00.01 / Центральний ін-т післядипломної педагогічної освіти АПН України. - Л., 2002. - 305 арк.
3. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М.М. Фіцула. - К. : «Академвидав», 2006. - 352 с.
4. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом : навч. посіб. / Є.М. Хриков. - К. : Знання, 2006. - 365 с.
5. Шинкарук Л.В. Конструювання кластеру особистісних якостей бізнес лідера: зарубіжний і національний досвід / Л. В. Шинкарук // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України / Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія». – К.: Міленіум, 2016. – Вип. 239. – С. 286-292.
6. Яцків Л.Ф. Інформаційно-освітнє середовище як основа ефективного ресурсно-орієнтованого навчання студентів [Електронний ресурс] / Л.Ф. Яцків. – Режим доступу: <http://acup.poltava.ua/wp-content/uploads/2015/02/2.pdf>.

References

1. Gumenyuk, V. V. (2001) Informatsiine zabezpechennia upravlinnia zahalnoosvitnim navchalnym zakladom [Informational support for the management of a comprehensive educational institution.] K., 220 .
2. Lunyachek, V. E. (2002) Upravlinnia zahalnoosvitnim navchalnym zakladom z vykorystanniam kompiuternykh tekhnolohii [Management of a general educational institution using computer technologies]. L. 305.
3. Fitsula, M.M. (2006) Pedahohika vyshchoi shkoly : navch. Posib [Pedagogy of higher education: teaching. Manual]. K.: «Akademvidav». 352.
4. Khrykov, Ye.M. (2006) Upravlinnia navchalnym zakladom : navch. posib. [School Management: Teaching manual]. K.: Knowledge. 365.

5. Shynkaruk, L.V. (2016) Konstruiuvannia klasteru osobystisnykh yakostei biznes lidera: zarubizhnyi i natsionalnyi dosvid [Designing a cluster of personal qualities of a business leader: foreign and national experience] NUBiP Ukrainy. Seriiia «Pedahohika. Psykholohiia. Filosofiia». K.: Milenium, 239. S. 286-292.

6. Yatskiv, L.F. Informatsiino-osvitnie seredovyshe yak osnova efektyvnoho resursno-oriientovanoho navchannia studentiv [Information and educational environment as the basis of effective resource-oriented student learning] Available at :: <http://acup.poltava.ua/wp-content/uploads/2015/02/2.pdf>.

ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В УПРАВЛЕНЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РУКОВОДИТЕЛЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ

Л.Л. Билан, Н. С. Клименко

Аннотация. В статье освещены актуальные вопросы эффективного внедрения новейших информационных технологий в управление профессионально-техническим учебным заведением для создания единой информационной среды. Обосновано, что применение в управлении учебным заведением информационных компьютерных технологий позволит повысить эффективность учебного процесса, уменьшить время на выполнение текущей работы, предоставит возможность оперативного доступа к информации о деятельности учебного заведения.

Ключевые слова: информационно-коммуникационные технологии, управленческая деятельность, профессионально-техническое учебное заведение.

INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE MANAGERIAL ACTIVITY OF THE LEADER OF PROFESSIONAL AND TECHNICAL EDUCATIONAL AGENCY

L. L. Bilan, N. S. Klymenko

Abstract. The article highlights current issues of effective implementation of the latest information technologies in the management of a vocational and technical educational institution for the creation of a unified information environment. It is substantiated that the use of information computer technologies in the management of an educational institution will allow increasing the efficiency of the educational process, reducing the time for performing current work, and providing an opportunity for prompt access to information on the activities of the educational institution. For a qualitative process of managing an educational institution it is necessary to continuously improve the material and technical provision of the educational institution; update software for management tasks; to implement an electronic library.

Key words: information-communication technologies, management activity, vocational-technical educational institution.

УДК 378: [37.011.3-051:62/64]

THE ANALYSIS OF THE PROJECT-TECHNOLOGY ACTIVITY OF FUTURE TEACHERS OF LABOR STUDIES FROM THE COURSE OF «METHODS OF TEACHING DRAWING»

L.V. BOZHKO, an assistant of the department of technical disciplines and training

SHEE «Kryvyi Rih State Pedagogical University», (Ukraine, Kryvyi Rih),

E-mail: ludmilaborhko@gmail.com

Abstract. In the article the features of the design and technology activity of the future teachers of labor studies and the semantic description of the concepts of «technical ability», «technical thinking» and «project - technology thinking» is scientifically argued, the methodology of stimulating of the design and technical thinking in future teachers at studying of graphic disciplines is given. The requirements to the graphic and technological preparation of future teachers of labor training in the context of competency approach, their professionally significant qualities are formulated based on a thorough analysis of contemporary transformations in education; the features of the